

N:o 35.

Ank. till Riksd. kansli den 3 maj 1888, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande n:o 6, i anledning af väckt motion om aflåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran, att Kongl. Maj:t behagade låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till inrättande af en styrelse för förvaltningen af ärenden rörande jordbruket och dess binäringar.

Uti en inom Andra Kammarerna väckt motion har herr *G. F. Östberg* föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t behagade låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till inrättande af en styrelse för förvaltningen af ärenden rörande jordbruket och dess binäringar.

Till stöd för detta förslag har motionären anført: att, enär det af flere anledningar icke kunde ifrågasättas, att jordbruksärendena skulle förläggas till en administrativ byrå under civildepartementet, det syntes lämpligast, att en särskild landtbruksstyrelse anordnades, ungefär såsom i Norge vore händelsen. Det hade visserligen ifrågasatts, att en byrå för ifrågavarande ärenden skulle kunna förläggas till domänstyrel-

sen, men då kostnaden i sådant fall icke kunde blifva väsentligt lägre, och svårighet dessutom torde möta för chefen i detta embetsverk att utom de tidsödande göromål, som nu åläge honom, jemväl egna tillräcklig uppmärksamhet åt de viktiga angelägenheter, som ytterligare skulle komma att tillhöra hans verksamhet, syntes det vara lämpligare, att en fristående styrelse för landtbruksärendena upprättades;

att den föreslagna styrelsen skulle från landtbruksakademiens förvaltningskomité öfvertaga tillsynen och kontrollen öfver landtbruksinstituten, landtbruksskolorna, de kemiska stationerna, mejeristationerna, frökontrollanstalterna, landtbruksingenjörerna och stipendiaterna, undervisarne i boskapsskötsel, mejerihushållningen samt ullkultur och schäferiskötsel, entomologer, mejeriagenter, undervisare i husslöjd, fiskerintendenten med assistenter, undervisaren i fiskodling och fiskeriagenterna i London och Berlin, hvarförutom styrelsen borde kunna ombesörja den förberedande granskningen af ansökningar om odlingslån, hvilken för närvarande sker genom en extra byråingenjör i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, äfvensom tillhandagå domänstyrelsen med afgifvande af utlåtanden i tekniska frågor; samt

att under den föreslagna styrelsen borde förläggas samtliga fiskeriärenden, hvarom den för uppgörande af förslag till ordnande af denna för vårt land viktiga angelägenhet tillsatta komité under den 3 mars 1883 afgifvit yttrande, hvari föreslås upprättande af en fristående fiskeristyreelse, som borde öfvertaga alla de ärenden rörande fiskeriväsendet, som för närvarande behandlas af kommerskollegium och landtbruksakademiens förvaltningskomité.

Beträffande den ifrågasatta landtbruksstyrelsens organisation, tjänstepersonal och aflöningsförmåner yttrar motionären: I spetsen för styrelsen måste sättas en direktör — landtbruksdirektör — med beslutanderätt i alla frågor. Under honom synas erfordras trenne tekniskt bildade tjänstemän för att bereda ärendena och biträda vid inspektioner. En af desse borde handlägga frågor rörande landtbruksläroverken, boskapsskötseln, mejerihushållningen, frökontrollen och kemiska stationerna — med titeln byråingenjör. En annan skulle handlägga ärenden rörande landtbruksingenjörerna samt husslöjden äfvensom bereda ansökningarna om odlingslån och ifrågakommande utlåtanden till domänstyrelsen — äfven med titeln byråingenjör. En tredje skulle handlägga fiskeriärenden och borde öfvertaga den nuvarande fiskerintendentens göromål, hvarefter denna befattning kunde indragas; denne tjänsteman kunde erhålla titeln fiskeriinspektör. Dessutom erfordrades en sekreterare för expeditionen och registratorsgöromålen.

I öfverensstämmelse härmed föreslås följande stat:

1 landbruksdirektör	kronor 7,000: —
2 byråingenjörer	» 8,000: —
1 fiskeriinspektör	» 4,000: —
1 sekreterare	» 3,000: —
Extra biträde och expenser.....	» 5,000: —
	<hr/>
	kronor 27,000: —.

Å andra sidan skulle åtskilliga nu utgående anslag kunna indragas. Till landbruksakademien utgår för närvarande af statsmedel:

aflöning åt 6 föredragande	kronor 2,100: —
» sekreteraren	» 4,000: —
» kamrerare, notarie och kanslist	» 4,250: —
» vaktbetjening.....	» 100: —
	<hr/>
	kronor 10,450: —.

Hela detta belopp lär kunna indragas, ty då akademien är i tillfälle att af egna medel betala

till direktören	kronor 600: —
» sekreteraren	» 1,000: —
» föredragandena.....	» 3,150: —
» bibliotekarien.....	» 300: —
» notarien	» 300: —
» ombudsmannen.....	» 400: —
» vaktmästaren	» 750: —
och » expenser.....	» 2,800: —
	<hr/>
	kronor 9,300: —,

så såste denna summa anses tillräcklig för att, efter omorganisation af landbruksakademiens administration, bestrida de arfvoden och expenser, som framdeles blefve behöfliga.

År 1858 beviljades anslag till experiment vid experimentalfältets jordegendom och till aflöning åt en inspektör, hvilka anslag nu utgöra respektive 3,000 och 2,800 kronor. Då år 1874 anstälts en agrikulturkemist och en assistent åt honom och år 1885 en växtfysiolog, och sedan jordegendomen numera hufvudsakligen användes till en handelsträdgård, synas dessa anslag kunna indragas, hvaremot agrikulturkemisten och i synnerhet växtfysiologen behöfva ökade anslag till biträden och omkostnader. Om dessa behof beräknas till 3,000

kronor, skulle här en besparing kunna göras af 2,800 kronor. Vidare skulle indragas arfvodet till den extra byråingeniören i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, 3,000 kronor, och aflöningen till fiskerintendenten, 4,000 kronor.

De sålunda ifrågasatta besparingarna uppgå tillsammans till 20,250 kronor. Då kostnaden för den nya styrelsen beräknats till 27,000 kronor, skulle alltså den ökade kostnaden utgöra inalles 6,750 kronor, oberäknadt hyra för embetsverket.

Att Riksdagen nu skulle finnas benägen att till Kongl. Maj:t aflåta en skrifvelse i det af motionären angifna syftet, vågar utskottet betvifla af det skäl, att, ehuru Riksdagen nyligen afslagit Kongl. Maj:ts proposition om inrättande af ett särskildt departement för jordbruket, industrien och handeln, Riksdagen likväl icke därför förnekat nödvändigheten af att plats vid Konungens rådsbord beredes en målsman för dessa näringar. Om man också icke vill förneka, att de myndigheter, åt hvilka förvaltningen af dessa angelägenheter för närvarande är anförtrodd, nemligen landtbruksakademiens förvaltningskomité och kommerskollegium, icke äro för sina uppgifter lämpligt organiserade, så synes å andra sidan den form, motionären vill gifva åt förvaltningen af dessa ärenden, icke erbjuda tillräcklig trygghet för att de fördelar derigenom vinnas, hvilka motionären med sitt skrifvelseförslag åsyftar. Såsom en brist uti förslaget anser sig utskottet böra påpeka, att det framlagda skrifvelseförslaget endast afser jordbruket och dess binäringar, ehuru motionären medgifver, att ett lika berättigadt behof af en förändring i förvaltningen af ärenden rörande industri och handel jemväl förefinnes och sålunda icke bort i förslaget förbigås, helst dessa näringars sammanslagning under en gemensam förvaltning vunnit af både Konung och Riksdag ett erkännande, som icke rubbades af den i Riksdagens båda kamrar förda diskussionen angående inrättande af ett särskildt departement för dessa näringar, ett förslag, som af helt andra skäl icke tillvann sig Riksdagens bifall, men torde icke desto mindre snart komma att i någon förändrad form framläggas för Riksdagen. För öfrigt torde här böra anmärkas, att Riksdagen, som bland andra skäl för en framställning till Kongl. Maj:t om inrättande af ett särskildt departement för jordbruk, handel och industri framhållit nödvändigheten af att åt det utaf de mest olikartade göromål tungt belastade civildepartementet bereda någon lättnad, nu skulle, genom att biträda motionärens förslag angående inrättandet af en styrelse för förvaltningen af ärenden rörande jordbruket och dess binäringar, hvilket beslut utan tvifvel skall påkalla bildandet af dylika för-

valtande embetsverk äfven för handeln och industrien, alla sorterande under nyssnämnda departement, förklara sig beredvillig att inslå på en väg, som går i alldeles motsatt rigtning mot den, som förut förordats såsom önskvärd.

Med anledning af det nu anförda anser sig utskottet böra hemställa,

att herr G. F. Östbergs förevarande motion icke må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 3 maj 1888.

På utskottets vägnar:

CARL AUG. ANDERSSON.
